

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXIII. — Izdan in razposlan 25. dne aprila 1918.

Vsebina: (Št. 148—150.) 148. Ukaz o ugodnostih za učitelje na državnih srednjih in nižjih učiliščih povodom njihovega vojaškega službovanja v vojni gledé pokojninskih in preskrbninskih užitkov. — 149. Ukaz o naznanjanju strojev in kotlov. — 150. Ukaz o prometu s stroji in kotli.

148.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk v porazumu z ministrom za javna dela, poljedelskim ministrom in finančnim ministrom z dne 22. aprila 1918. l.

o ugodnostih za učitelje na državnih srednjih in nižjih učiliščih povodom njihovega vojaškega službovanja v vojni gledé pokojninskih in preskrbninskih užitkov.

Izvršuje § 65, odstavek 3, zakona z dne 28. julija 1917. l. (drž. zak. št. 319) o službenem razmerju učiteljstva na državnih srednjih in nižjih učiliščih (učiteljska službena pragmatika) se ukazuje nastopno:

§ 1.

Ako je učitelj v zmislu člena I, točka 1 in 2, zakona z dne 28. julija 1917. l. (drž. zak. št. 319) o službenem razmerju učiteljstva na državnih srednjih in nižjih učiliščih (učiteljska službena pragmatika) v neposrednji zvezi s svojim vojaškim službovanjem v vojni brez svoje premišljene krivde postal nesposoben za civilno službo, se mu prišteje za odmero pokojninskega

užitka deset let k njegovemu vstevsnemu službenemu času; pri tem izostane v primerih zakona z dne 9. aprila 1870. l. (drž. zak. št. 47) preračun v zmislu § 1, odstavek 2, tega zakona.

V posebnega ozira vrednih okoliščin se more priznati pokojninski užitek tudi v še višji izmeri do polnega zneska prejemkov, vstevsnih za odmero pokojninskih užitkov.

§ 2.

Ako je učitelj v § 1 tega ukaza označene kategorije padel pred sovražnikom ali sicer umrl v neposrednji zvezi s svojim vojaškim službovanjem v vojni in ako te smrti ni morda vračati na njegovo premišljeno krivdo, prejemajo njegovi zaostali, ako pokojnik še ni pridobil pravice do normalnega pokojninskega užitka, normalne preskrbninske užitke.

Ako je učitelj že imel pravico do normalnega pokojninskega užitka, se morejo v posebnega ozira vrednih okoliščin dovoliti višji nego normalni preskrbninski užitki, in sicer zaostalim učitelja s prejemki XI., X. ali IX. činovnega razreda do izmere preskrbninskih užitkov drugega višjega činovnega razreda, zaostalim drugih učiteljev do izmere preskrbninskih užitkov bližnjega višjega činovnega razreda.

§ 3.

Ako je suplent (asistent) na državnih srednjih ali nižjih učiliščih po pogojih, navedenih v § 1

tega ukaza, postal nesposoben za službo, se mu prisodi pokojninski užitek v izmeri letne nagrade, ki jo je dobival nazadnje; ta pokojninski užitek pa ne sme presegati tistega zneska, ki bi se pokazal, ako bi bil suplent (asistent) dobival že začetno plačo učiteljskega mesta tiste službene kategorije, kateri je pripadal v svojem zadnjem porabljanju.

Ako je suplent (asistent) na državnih srednjih ali nižjih učiliščih umrl po pogojih, navedenih v § 2 tega ukaza, se morejo njegovim zaostalim dovoliti milostni preskrbninski užitki do izmere preskrbninskih užitkov, ki bi jim šli, ako bi bil suplent (asistent) že imel učiteljsko službo najnižjega činovnega razreda tiste službene kategorije, kateri je pripadal v svojem zadnjem porabljanju.

§ 4.

Ako presegajo civilni pokojninski (preskrbninski) užitki, ovedeni uporablja §§ 1 do 3, vojaške pokojninske (preskrbninske) užitke, je nakazati in izplačevati tam oznamenjenim osebam, oziroma njihovim zaostalim civilnih prejemkov razliko, ki se podaja vsakočasno iz primerjave po §§ 1 do 3 ovedenih civilnih pokojninskih (preskrbninskih) užitkov in vojaških pokojninskih (preskrbninskih) užitkov.

Določuje vojaške pokojninske (preskrbninske) užitke ni zaračunjali doklad za ranjenost, 50 odstotnega priplačila k vdovski pokojnini in prispevka, določenega v § 24 zakona z dne 27. aprila 1887. l. (drž. zak. št. 41).

§ 5.

V §§ 2 in 3, odstavek 2, določene ugodnosti za zaostale v teh paragrafihih oznamenjenih oseb, ki so padle pred sovražnikom, se morejo uporabljati na žene in otroke tistih, ki so se pogrešili pred sovražnikom.

§ 6.

Za prisojanje ugodnosti v zmislu tega ukaza so pristojna osrednja oblastva.

Te ugodnosti gredo od dneva plačnosti civilnih pokojninskih (preskrbninskih) užitkov, ako se pa ne nakažejo ali se niso nakazali, počenši od prvega dne mesca, ki sledi ustavitvi aktivnostnih

prejemkov, za dobo dobivanja, zakonito določeno za pokojninske (preskrbninske) užitke učiteljev ali njih zaostalih.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi, nazaj segajoč na 25. dan julija 1914. l.

Čwikliński s. r.

149.

Ukaz trgovinskega ministra z dne 23. aprila 1918. l.

o naznanjanju strojev in kotlov.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) in, razveljavlja ministrstveni ukaz z dne 21. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 392), se zaukazuje:

§ 1.

Po pogojih, navedenih v § 2, so pod naznanilno dolžnostjo:

1. Gonilni stroji (parni stroji, parne turbine, lokomobili, motorji z zgorevanjem, kakor stroji na plin, motorji na bencin ali špirit in motorji na sirovo olje) z več nego 5 PS s pritlikino vred;

2. stroji enakega toka (generatorji, motorji ali transformatorji) z več nego 1 PS s pritlikino vred;

3. stroji izmeničnega in vrtilnega toka (generatorji in motorji) z več nego 1 KVA s pritlikino vred;

4. transformatorji z več nego 1 KVA s pritlikino vred;

5. parni kotli z več nego 10 m² kurilne ploskve.

§ 2.

Naznaniti je treba stroje in parne kotle,

1. ki so v zalogi,

2. ki se tačasno ne obratujejo.

Strojev in parnih kotlov, ki se ne izdelujejo za zalogo, temveč se delajo na posebno naročilo porabnikov, izdelovalcem ni treba naznanjati.

Od naznanilne dolžnosti po točki 1 in 2 so izvzeti stroji in kotli, ki so v državnih ali vojaških obratih, nadalje v železniških ali plovstvenih obratih.

Od naznanilne dolžnosti po točki 2 so izvzeti:

1. Stroji in parni kotli sezonskih obratov (kmetijskih obratov, cukraren in dr.), ako je z gotovostjo pričakovati, da se začno obratovati v prihodnji obratni dobi;

2. rezervni kotli obratovanih naprav kotlov;

3. za zalaganje največje storilnosti potrebni stroji takih električnih naprav, pri katerih obremenitev zelo menjava;

4. rezervni transformatorji do celokupne storitve 15% največje obremenitve razdelilnih omrežij.

Za zagotovitev obrata neobhodno potrebne rezervne stroje in rezervne motorje obratovanih motornih naprav je v naznanilu posebej označiti za neobhodno potrebne.

Ako je z gotovostjo pričakovati, da se stroji in kotli celoletnih obratov, ki se tačas ne obratujejo, začno obratovati v prihodnjih 3 mescih, je to okolnost poudarjati v naznanilu v opombi.

§ 3.

Naznanilo mora podati vsakdo, ki ima take stroje in kotle v posesti, jih izdeluje, popravlja, uporablja, z njimi trži, jih daje v najem ali jih ima za druge v hrambi, in sicer prvič 15. dne maja 1918. l., po stanju 25. dne aprila 1918. l.

Pozneje je podati naznanilo vsakočasno v roku 8 dni:

- ako se naznanjeni stroji ali kotli oddadō drugim ali dadō drugim v hrambo (§ 1 ministrstvenega ukaza z dne 23. aprila 1918. l. [drž. zak. št. 150]), in sicer imenuje novega posestnika ali hranilca;
- ako se začno obratovati stroji ali kotli, o katerih se je naznanilo, da se ne obratujejo;
- ako nastopi po 25. dnevu aprila 1918. l. eden izmed primerov, ki osnujejo po § 2 naznanilno dolžnost.

Za naznanila je uporabljati edinole v trgovinskih obrtnih zbornicah založene uradne naznanilnice.

Naznanila je vpošiljati trgovskemu ministru in posredovalnica za stroje v elektrotehniškem društvu na Dunaju jih ima v razvidnosti.

§ 4.

Izvrševanje predpisov tega ukaza nadzoruje trgovinsko ministrstvo, privzemši obrtne nadzornike ali druge organe in, ako treba, vojaška uprava. V ta namen se morejo uradno ogledati obratni prostori in druge naprave ter vpogledati poslovne knjige in vsakdo mora dajati trgovskemu ministru in nadzorovalnim organom zahtevana pojasnila.

§ 5.

Ravnanje zoper predpise tega ukaza naj kaznujejo politična oblastva prve stopnje z zaporom do šest mesecev ali z denarno kaznijo do 20.000 kron. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Politično oblastvo more izreči tudi izgubo obrtne pravice, ako se je storil prestopke v izvrševanju obrti.

§ 6.

Ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

150.

Ukaz trgovskega ministra z dne 23. aprila 1918. l.

o prometu s stroji in kotli.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje:

§ 1.

Stroji in kotli, ki so pod naznanilno dolžnostjo po § 1 in 2 ministrstvenega ukaza z dne 23. aprila 1918. l. (drž. zak. št. 149), in rabljeni stroji in kotli v § 1 navedenega ukaza označene vrste se smejo oddajati drugim ali dajati drugim v hrambo (tudi v najem in dr.) le na podstavi posebnega dovoljenja trgovskega ministristva. To velja tudi za take stroje, ki so se prodali že, preden je dobil ukaz moč, toda se do dne, katerega dobi ukaz moč, še niso izročili kupcem.

§ 2.

Dovoljenje za oddajo (dajatev v najem, izročitev v hrambo in dr.) se podeli načeloma le tedaj, ako potrebuje odjemnik ali naročnik stroje ali kotle za svoj obrat. Prosilec se more poslužiti tudi posredovanja upravičenega kupčevalca s stroji. Prepovedano pa je, da bi se vrnilo več posredovalcev ob prodaji strojev med izdelovalcem ali drugačnim posestnikom na eni strani in odjemnikom ali naročnikom na drugi strani. Za prošnje za dovoljenje je porabljati tiskovine, založene v trgovinskih in obrtnih zbornicah.

§ 3.

Od predpisov § 1 je izvzeto:

1. Oddajati stroje in kotle v obliki loma (zlomljena litina, staro železo).

2. Izročati stroje in kotle drugim zgolj v pravilo.

3. Izročati stroje in kotle mestom, ki jih oznamenijo politična deželna oblastva po § 28 ukaza z dne 31. januarja 1918. l. (drž. zak. št. 37).

§ 4.

Izdelovalci in kupčevalci morajo pisati skladovno knjigo, iz katere mora biti razvidna vsaka izprememba zaloge.

Izpremembe zalog morajo biti krite z ustreznimi dovolili.

§ 5.

V časnikih objavljene prodajne ponudbe in kupna vprašanja za stroje in kotle v § 1 mini-

strvenega ukaza z dne 23. aprila 1918 l. (drž. zak. št. 149) oznamenjene vrste morajo obsegati ime in kraj zavoda (stanovališče) — v prvem primeru prodajalca, v drugem primeru tistega, ki želi kupiti. To velja za stroje in kotle vsakršne velikosti.

Oglasi, ki ne ustrezajo temu predpisu, se ne smejo sprejemati v objavo.

§ 6.

Izvrševanje predpisov tega ukaza nadzoruje trgovinsko ministrstvo, privzemši obrtne nadzornike ali druge organe in, ako treba, vojaška uprava. V ta namen se morejo uradno ogledati obrtni prostori in druge naprave ter vpogledati poslovne knjige in vsakdo mora dajati trgovinskemu ministrstvu in nadzorovalnim organom zahtevana pojasnila.

§ 7.

Kdor navaja v prošnjah za dovoljenje (§ 2) neresnične navedbe ali drugače ravna zoper predpise tega ukaza, tega kaznujejo politična oblastva prve stopnje z zaporom do šest mesecev ali z denarno kaznijo do 20.000 K. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Politično oblastvo more izreči tudi izgubo obrtne pravice, ako se je storil prestopok v izvrševanju obrti.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.